

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**F. Ioannis Andreae Coppensteinii, Ordinis Prædicatorum
Theologi & Parochi Heidelbergæ Castigatio Apologiæ
Calvino-Catecheticæ**

Coppenstein, Johann Andreas

Moguntiaë, 1626

I. An in decimo præcepto prohibeatur concupiscentia, quæ est absque
consensu?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35247

fos ad odium Dei & proximi. Et quæst. 8. Nos ad eo corruptos, ut ad bene agendum PRORSVS simus inidonei; At concupiscere est actus internus. Porro quærit:

cite comprehensis: idcirco demum in vltimo etiam exprimit cogitationis secreta: volitionem alienæ personæ, aut rei; ut quæ perinde peccet. Hanc ex præcedentibus Decalogi necessent expresse; etsi implicite nosse poterant; nisi in postremo lex dixisset explicite. Non igitur loquitur de Concupiscentia non volita, seu motu primò primo; sed de volita intus, etsi foris non prodita.

- I. An in decimo præcepto prohibeatur concupiscentia, quæ est absque consensu?

MINISTER: Parochus negat: Nos affirmamus, & probamus.

1. Quia de concup. cum consensu actum est in præcedentibus præceptis; ac vel bis idem reperi, absurdum est; aut alius actus seu species concupiscentiæ in decimo prohibetur.

2. Quia Rom. 7. Concupiscentiam nesciebam, nisi lex diceret, Non concupisces. At eum sciuisse illam, quæ est cum assensu voluntatis, quis ambigit? Ipsi namque ethnici eam probe norant. Nam scelus intra se positum qui cogitat vllum; Facti crimen habet; ait Luuenalis.

RESPONDEO AD I. Quia Voluntarium positivum est de natura peccati; nam habituale ad peccatum non sufficit: (Voluntarium, inquam, liberum, quod proprium est rationalis creaturæ, & liberum à Necessitate vocatur: non Voluntarium spontaneum, quod est irrationalis creaturæ, estque liberum à Coactione:) Idcirco ad peccatum contra præceptum, Non concupisces, voluntarium rationale necessario requiritur: Ergo Concupiscentia indeliberata, seu sine consensu Voluntatis, in sola consilientis cogitatione, non prohibetur in eo, Non concupisces; sed concupiscentia solum deliberata.

Deinde: Non repetitur in, Non concupisces, quod in præcedentibus fuerat prohibitum: nam in illis vetatur homicidium, adulterium, furtum, falsum testimonium: in horum altero, concupiscentia Personarum: Rerum, in altero. At perpetratum peccatum; & concupitum, longe differunt: proinde & præcepta differunt.

AD II. Quia Iudæi ad occidentem literam Facti ibant solum, de interna cogitatione volitis parum solliciti; Decalogus autem, quæ erant facti, iam expresserat; etsi cogitatis impli-

- II. An concupiscentia prava sine consensu, sit vere peccatum?

MINISTER affirmat. Suadet I. Quia ea est in Legge Dei prohibita.

2. Quia, Rom. 7. 7. Apostolus hanc concupiscentiam vocat expressè peccatum; non metonymice, ut causam pro effectu, quia, ait Trid. Conc. sess. 5. ex peccatis est, & ad peccata inclinatur; sed vere & proprie; ut patet ibidem vers. 5. 7. 11. 13. 14. Ut ideo illud Tridentini glossema sit merè Pelagianum, ab S. Augustino refutatum; Et hic eam concupiscentiam sæpe malum, & peccatum appellet, teste Azorio; Ambrosius vitium, iniquitatem, ut delectationem mandato Dei aduersam; teste Bell. l. 5. de amif. gra. c. 22 § 15.

3. Quia concupiscentia hæc, testibus aduersariis, est non bona, non recta, vel ordinata: ergo peccatum est. Adeoque hic distinguere inter malum, & peccatum, ut distinguunt Pontificii, absurdum est, & implicat. Nam Rom. 7. eam nunc malum, nunc peccatum vocat; vti synonyma, & alia talia. Et Aug. l. 6. contra Iulianum cap. 5. ait: Qui baptizatur, omni peccato caret; non omni malo, scilicet concupiscentiæ, id est, ibidem, omni reatu omnium malorum, non omnibus malis. Idem, l. 2. ad Valerium cap. 24. Hoc est non habere peccatum, Reum non esse peccati.

4. Quia sic Augustinus, l. 1. de nuptiis, & concup. c. 27. Neg, enim nulla est iniquitas, cum in vno homine vel superiora inferioribus turpiter seruiunt, vel inferiora superioribus contumaciter reluctantur; etiam si vincere non sinantur. &c.

5. Pontificii, ut Aquinas in Rom. 8. lect. 1. Pererius, statuunt, motus primos inuoluntarios esse in infidelibus vere peccata, & mortalia etiam: quomodo non simul nobiscum asserunt; concupiscentiam omnem illicitam, etiam sine consensu inuoluntariam, esse vere peccatum? &c.

RESPONDEO vniuersè. Concupiscentia est lex membrorum, repugnans legi mentis; fons tentationum; pœna peccati; & simul fomes; naturæ contraria, & languor naturæ;